

UN CAPBREU EN CATALÀ DEL SEGLE XII

per Carles DUARTE I MONTSERRAT

Cap de la Secció d'estudis de llengua catalana i llenguatge administratiu
de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

Recentment ha estat publicada per la Universitat de Barcelona, revisada, la important tesi de llicenciatura de Josep Moran i Ocerinjauregui, professor d'Història de la Llengua al Departament de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.

Es tracta del llibre *El Capbreu de Castellbisbal. Estudi filològic i lingüístic d'un text català antic*,¹ que prologa el Dr. Antoni M. Badia i Margarit —director, a més, de la tesi— amb una lúcida i encertada reflexió sobre l'evolució de la lingüística històrica i les repercussions que hi han tingut la dialectologia, l'estructuralisme, la sociolingüística i la gramàtica generativa.

Pel que fa al llibre, que és una aportació excellent al coneixement del català del segle XII a través d'un document jurídic-administratiu pertanyent al domini del català oriental, conté, d'una banda, la transcripció del breu text objecte d'estudi (té una extensió de 32 línies) al costat de la reproducció en facsímil. De l'altra, presenta una anàlisi lingüística que comprèn aspectes gràfics i fonètics, morfosintàctics (mereix una atenció especial el detallat estudi dedicat a l'article determinat, ps. 33-53) i sintàctics.

El llibre, que s'inicia amb la presentació de les recerques que han emmenat Josep Moran a fixar la data de resolució —1189— i de transcripció en el document —dins de la primera meitat del segle XIII— del capbreu examinat, acaba amb un glossari exhaustiu i una bibliografia.

Em sembla convenient de remarcar aquí alguns dels termes recollits en el glossari que tenen un indiscutible interès per a la terminologia jurídic-administrativa: *ager* 'exacció agrària', *braçatge* 'exacció agrària', *cens* 'dret real que es paga al senyor de béns immobles, damunt el fruit d'aquests, a canvi del domini llur o d'un cabal en diners' (DCVB), *censal* 'propi del cens', *establiment* 'porció de terra establida, venuda per edificar-hi o conrar-ne parcelles' (DCVB), *jova* 'obligació feudal imposada a un pagès de llaurar la terra del senyor durant un dia amb un parell de mules o de bous', *lleixa* 'deixa', *questa* 'tribut forçós'.

1. Barcelona (Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona), 1984, 82 pàgines.

